

JAARGANG 8
DECEMBER 2012
NUMMER

17

COLOFON

Nieman Nieuws verschijnt 3 keer per jaar in een oplage van 5.000 exemplaren. Nieman Nieuws is een uitgave van Nieman Groep B.V.

Hoofdredactie: P. Jaspers
 Vormgeving / Dtp: www.bramborsje.nl
 Drukwerk: Paperware Barendrecht
 Fotografie: hr photography
 Journalistieke bijdrage: E. Timár, T. Ton (Bouwforum)

Nieman Groep B.V.

Nieman Raadgevende Ingenieurs: info@nieman.nl
 Nieman-Valk Technisch Adviesbureau: valk@nieman- Valk.nl
 Nieman-Kettlitz Gevel- en Dakadvies: info@gevelsendaken.nl

Vestiging Utrecht

Postbus 40217 - 3504 AA Utrecht
 Atoomweg 400 - 3542 AB Utrecht
 T 030 - 241 34 27

Vestiging Zwolle

Postbus 40147 - 8004 DC Zwolle
 Dr. Van Lookeren Campagneweg 16
 8025 BX Zwolle
 T 038 - 467 00 30

Vestiging Rijswijk

Postbus 1757 - 2280 DT Rijswijk
 Nassaukade 1 - 2281 XA Rijswijk
 T 070 - 340 17 20

Vestiging Eindhoven

Postbus 1385 - 5602 BJ Eindhoven
 Verdunplein 17 - 5627 SZ Eindhoven
 T 040 - 264 58 20

Vestiging Putten

Postbus 295 - 3880 AG Putten
 Midden Engweg 11 - 3882 TS Putten
 T 0341 - 35 39 71

Behoudens de door de wet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

In 't Hart van de Bouw

IN DIT NUMMER

- Pagina 1-3 **Bouwstenen voor de toekomst / Kennisdag 2012**
- Pagina 2 **Eerste Nieman Vrijdag Academie is een feit!**
- Pagina 2 **Verbeelding Bouwbesluit Brandveiligheid geheel herzien**
- Pagina 3 **Nieuwe Fellow Fire Safety Engineering aan de TU/e**
- Pagina 3 **Nieman ontvangt Managementcertificaat Bouwplantoetsingen**
- Pagina 4 **Nieman Juridisch Advies van start**
- Pagina 4 **Milieuprestatie Gebouwen verplicht!**
- Pagina 4 **Cursusoverzicht Bouwforum**

Kennisdag 2012 CineMec in Ede

Aandacht verschuift naar verduurzaming bestaande bouw

Bouwstenen voor de toekomst

Op 11 oktober kwamen 400 mensen uit het hele land naar infotainmentcenter CineMec in Ede voor de jaarlijkse Kennisdag van Nieman. De aanwezigen vormden een dwarsdoorsnede van de bouwkolom, die zich graag liet bijpraten over de laatste ontwikkelingen. Naast interessante gebeurtenissen bij Nieman zelf stonden prangende inhoudelijke kwesties op de agenda. Nederland is namelijk snel aan het veranderen, en de vraag is hoe we dat enorme reservoir aan bestaande bouw op een veilige, duurzame en toekomstbestendige manier mee laten veranderen.

Harry Nieman

Het ExpoTheater van het CineMec was goed gevuld toen algemeen directeur drs. ing. Harry Nieman het podium betrad. Na een warm welkom begon hij met een korte beschouwing over hoe de Nieman Groep er momenteel voorstaat. Hij kwam gelukkig met een optimistisch geluid. 'Na een moeilijk 2011, toen de economische crisis verhardde en wij tien procent in

moesten krimpen, bleef de orderportefeuille in 2012 stabiel. Sterker nog, er was ruimte voor investeringen in nieuwe mensen, kennis en activiteiten'. De Groep haalde bijvoorbeeld nog meer hoogwaardige kennis over duurzaamheid en energie naar het bedrijf. Daarnaast begaf Nieman zich in 2012 ook op nieuwe werkterreinen. Zo wordt er niet alleen langs de zijlijn geadviseerd, maar kunnen klanten Nieman ook vragen om de realisatie van het advies te begeleiden op de bouwplaats. Een tweede ontwikkeling is dat Nieman vaker wordt ingezet om gecertificeerde keuringen, inspecties en metingen te verrichten. Dit geheel in lijn met de trend waarin de overheid meer op afstand gaat controleren, en ruimte schept voor systemen van private kwaliteitsborging. Naast zulke nieuwe activiteiten blijft Nieman een gewilde adviespartner bij wetgeving- en normeringstrajecten. Adviseurs zijn dan ook

“Gaan we bij renoveren alleen voor het laaghangend fruit, of spannen we ons in om een echte kwaliteits-sprong te maken?”

intensief betrokken bij het nieuwe Energielabel voor nieuwbouw, brandveiligheidsbeleid en het voornemen om de isolatiewaarde van nieuwbouwwoningen op te schroeven naar een Rc van 5. Ook publicaties waar Nieman bij betrokken is, zoals de NEN Praktijkguiden, lopen boven verwachting goed. Wat dat betreft is het goed nieuws dat er ook in 2013 weer nieuwe praktijkguiden uit zullen komen.

Nederland verandert

Na deze aftrap nam senior adviseur ir. Harm Valk het stokje over door het dagprogramma inhoudelijk te introduceren met een wake-up call. Hij wees erop dat 'bestaande bouw' vandaag de dag een nieuw buzz-woord is geworden. Niet alleen omdat er in

deze crisisjaren weinig wordt gebouwd, want er ligt iets diepers aan ten grondslag. 'Nederland is aan het veranderen. De bevolking vergriest en voor het eerst in de moderne geschiedenis zien we serieuze krimp in delen van het land. Mensen trekken naar

de steden en stellen andere eisen aan hun huis. Daarbij gaat het niet alleen om levensloopbestendige woningen. Mensen willen ook meer controle over hun huis uitoefenen, bijvoorbeeld met domotica die samenwerkt met web-based technologie, apps en smartphones'. Maar mogelijk nog belangrijker is de noodzaak gebouwen onafhankelijker te maken van de stijgende energieprijzen, anders kunnen hele bevolkingsgroepen de energienota straks niet meer

betalen. Met deze greep uit de manieren waarop Nederland verandert wil Valk een fundamentele discussie uitlokken: 'Al die veranderingen hebben onvermijdelijk gevolgen voor het bouwlandschap waarin wij opereren, maar in hoeverre verandert de bouw eigenlijk mee? Daarmee doel ik met name op de voorraad bestaande bouw die nog altijd 99,5 procent van het bouwlandschap uitmaakt. Gaan we daar bij renoveren alleen voor het laaghangend fruit, of spannen we ons in om een echte sprong te maken - een transitie zo u wilt. Welke keuze maken we?'

Bouwbesluit laat teugels vieren

Met die inleiding zat iedereen op het puntje van zijn stoel. Ing. Henk Koekoek, directeur van de vestiging Utrecht, gooide nog wat olie op het vuur door te laten zien dat het nieuwe Bouwbesluit nog maar

[lees verder op pagina 2](#)

Henk Koekoek

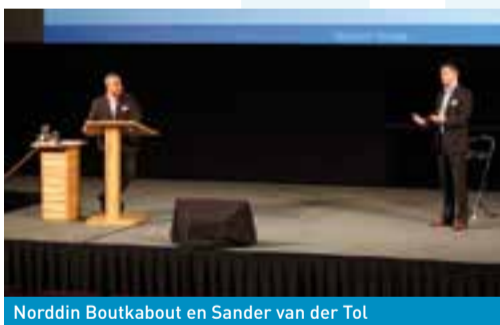
Netwerken in de foyer

weinig eisen stelt aan verbouwingen. Voor 2012 moesten flinke verbouwingen in principe aan de eisen voor nieuwbouw voldoen, maar dat beleid is vanaf april dit jaar veranderd. Wettelijk is het bouwlandschap nu onderverdeeld in de categorieën nieuwbouw, verbouw en bestaande bouw, en elke categorie heeft zijn eigen minimumeisen voor bijvoorbeeld isolatie, lichttoetreding en brandveiligheid. Bij verbouw is dus niet langer het niveau 'nieuwbouw' het uitgangspunt, maar het 'rechtens verkregen niveau'. De definitie van 'verbouw' is overigens ruim gekozen. Al sloop men het hele gebouw, en trekt een nieuw gebouw op, dan geldt dat op een groot aantal onderdelen gewoon als verbouw zolang men op de oude fundering bouwt. Het Bouwbesluit stelt dus voor ingrepen aan bestaande panden in veel gevallen geen vergaande eisen.

De opdrachtgever, geholpen door zijn adviseurs, moet hier zelf een keuze in maken en dat vastleggen, bij voorkeur in een Programma van Eisen. Dat is met name handig bij het herbestemmen van oude panden, bijvoorbeeld van kantoor naar woning. Henk Koekoek denkt hier genuanceerd over: 'Het is uiteraard prettig voor opdrachtgevers dat zij meer kansen kunnen benutten, maar aan de andere kant krijg je bijvoorbeeld qua brandveiligheid soms bedenkelijke situaties. Wij merken bij Nieman in elk geval dat hierover een hoop vragen in de markt leven.'

Win-win kansen technisch beheer

Het Bouwbesluit laat de teugels voor de bestaande gebouwen vieren en verbeteringrepen worden soms uitgesteld. Dat vergroot het belang van goed technisch gebouwbeheer. Norddin Boutkabout en ing. Sander van der Tol, projectleider en senior projectleider in respectievelijk de Nieman vestigingen

Norddin Boutkabout en Sander van der Tol

Putten en Rijswijk, lieten in een sprankelende duo-presentatie zien dat er veel winst valt te behalen door planmatig onderhoud te koppelen aan energiebesparing. 'De waarde van het vastgoed wordt sterk beïnvloed door de kwaliteit van de schil en van de installaties. Maar uit onderzoek blijkt dat de meeste gevels en klimaatinstallaties slechter presteren dan op papier is voorgespiegeld.' De oorzaak moeten we zoeken in bijvoorbeeld de slechte inregeling van installaties, fouten in de thermische isolatie, onhandige stooklijnen, verkeerde kleppen in een leidingsysteem. Vaak ogenschijnlijk kleine missers, die kunnen leiden tot veel hogere energiekosten en tot comfortklachten. Gebouwbeheerders gaan vaak de mist in door zonder systematisch onderzoek vooraf te gaan sleutelen aan onderdelen van een installatie of gebouwschil. De heren Boutkabout en Van der Tol pleiten daarom voor een robuuste aanpak, waarin verborgen problemen in één keer worden opgespoord en integraal verbe-

terd. 'Een doordacht meetprogramma is daarbij van essentieel belang, want daarmee maak je zichtbaar wat onzichtbaar was. Met dat inzicht weet je precies waar en wanneer je moet ingrijpen. Zulke ingrepen hoeven niet per se kostbaar te zijn. Soms is het verplaatsen van een klep al voldoende. Goed technisch beheer van vandaag is de winst van morgen!'

Anders kijken naar brandveiligheid

Ing. Susan Eggink-Eilander, senior adviseur brandveiligheid bij de vestiging in Zwolle, greep even terug op het punt waar Henk Koekoek was gestopt.

Susan Eggink-Eilander

Zij stelt dat het netjes opvolgen van regels in het Bouwbesluit soms niet voldoende is voor een goede brandveiligheid. 'Er zijn voorbeelden genoeg waarbij gebouwen aan alle bouwvoorschriften voldeden, maar waar toch ongelukken gebeurden.' Als voorbeeld noemt zij de psychiatrische instelling Rivier-duinen, waar in 2011 drie patiënten bij een brand om het leven kwamen. Er ging kostbare tijd verloren, omdat patiënten de ernst van de brand niet inzagen en daardoor niet meewerkten aan de evacuatie. Eggink-Eilander pleit daarom voor risico-inventarisaties en -scenario's waarbij niet alleen bouw-kundige en installatietechnische zaken worden meegenomen, maar ook het organiseren van preventie en evacuatie. Daarbij moet uiteraard de rol van gebruikers en hulpdiensten worden meegenomen. Het is vervolgens de kunst om al deze onderzoeksvariabelen te vertalen in een overzichtelijk beeld van de brandveiligheid van een gebouw (of hele vastgoedportefeuille). Zij hielp de toehoorders op weg met een inzichtelijke matrix waarin een gebouw is opgeknipt in onderdelen. Elk onderdeel

Effect-risicomatrix

Letselrisico	Urgentie maatregelen hoog			Schaderisico
Evacuatie vanuit bedreigd gebied door brandweer				
Evacuatie vanuit bedreigd gebied door derden				
Zelfstandig vluchten uit bedreigd gebied				
Urgentie maatregelen laag	Lokale brand	Brand binnen brand-compartiment	Brand groter dan brand-compartiment	

heeft een positie in de matrix gekregen, variërend van 'maatregelen met lage urgentie' tot 'maatregelen met hoge urgentie'. Laag urgent zijn bijvoorbeeld plekken waar brandjes zich nauwelijks kunnen verspreiden, en waar mensen gemakkelijk kunnen vluchten. Hoog urgent zijn plekken waar de brand snel om zich heen grijpt en mensen alleen door de brandweer kunnen worden gered. Laatstgenoemde situaties vereisen snel verbetering, terwijl de andere situaties een keer in het gewone beheer meekunnen. Een analyse als deze biedt een goed handvat om een gebouw niet alleen toekomstbestendig en duurzaam te maken, maar ook veilig.

Adviseren en helpen realiseren

Het inleidende betoog van Harm Valk over een veranderend Nederland, met zijn niet snel genoeg mee-veranderende woningvoorraad, kreeg een vervolg toen ing. John Bouwman MBA, vestigingsdirecteur in Rijswijk, het podium betrad. 'We hebben ruim 4 miljoen woningen van voor 1980, terwijl de samenleving hogere eisen stelt aan bijvoorbeeld levensloopbestendigheid, zorgverlening en energiebesparing. Daar ligt een enorme opgave, waar wij ook als Nieman Raadgevende Ingenieurs een antwoord op moeten bedenken.' Dat antwoord gaat volgens Bouwman verder dan alleen aan de zijlijn adviseren. 'Strategisch voorraadbeheer leidt uiteindelijk tot de vraag naar geïntegreerde renovatieprogramma's, waarin goed management van het proces net zo belangrijk is als technische kennis.' Veel eigenaren en corporaties hebben de benodigde ervaring noch het noodzakelijk apparaat zelf in huis. Nieman wil dat gemis helpen oplossen met een all-in dienstverlening. In overleg met de opdrachtgever kan Nieman het hele traject verzorgen, dus ook het maken van werkomschrijvingen, het regelen van de bouwvergunningaanvraag, het selecteren van bouwpartners, contractvorming en afstemming met bewoners. Na afloop krijgt de gebouweigenaar een compleet bijgewerkt gebouwdossier overhandigd. Dat klinkt als een kostbare service, maar de praktijk leert anders. John Bouwman laat dat zien aan de hand van de renovatie van een zorgcomplex: 'Nadat we met de klant een renovatieplan hadden uitgewerkt kom je in de praktijk toch altijd vreemde, onvoorziene dingen tegen. Gelukkig hebben we in zulke gevallen een enorm reservoir aan pragmatische, kostenbewuste oplossingen achter de hand die de gebouweigenaar niet alsnog op kosten jaagt.'

Zorg om oude gevels

Na de pauze sprak ir. Maaïke Ebberink, adviseur bij Nieman-Kettlitz Gevel- en Dakadvies in Rijswijk, over een sluipend probleem in de bestaande gebouwvoorraad. 'Wij zien steeds vaker gevallen waarin sprake is van instortingsgevaar van gevels, gevelementen of balkons. Dat valt wel te verklaren, want onze woningvoorraad is sterk aan het verouderen.' Ebberink vertelde over de conditiemetingen die Nieman uitvoert om de technische staat van geveldelen vast te stellen. Een zorgwekkende bevinding is dat spouwankers in bestaande gevels er vaak niet best aan toe zijn. Dat heeft ten eerste te maken met de gewoonte om verzinkt stalen spouwankers te gebruiken, terwijl deze anders de minimale levensduur van 50 jaar veelal niet blijken te halen. Daarnaast zijn er vaak te weinig ankers toegepast of ze zitten onvoldoende

lees verder op pagina 3

NIEUWS

Eerste Nieman Vrijdag Academie is een feit!

Op vrijdag 9 november 2012 heeft de allereerste bijeenkomst van de Nieman Vrijdag Academie plaatsgevonden in Vianen.

Een bijzondere cursusvorm waarin de relaties van Nieman informatie krijgen over actuele onderwerpen en tegelijk advies over hun projecten kunnen inwinnen.

Voor de eerste bijeenkomst stonden vijf lezingen op het programma binnen de thema's 'brandveiligheid' en 'energie & duurzaamheid'. Tussen de lezingen door kregen de deelnemers de gelegenheid persoonlijk advies in te winnen. Met de tekeningen van hun project onder de arm konden de deelnemers in de sessie 'ontmoet de adviseur; vragen staat vrij' zich met raad en daad laten bijstaan.

Voor meer informatie:

www.nieman.nl of niemanacademie@nieman.nl

Verbeelding Bouwbesluit Brandveiligheid geheel herzien

ISBN 9789012577502

In het boek zijn de artikelen van Bouwbesluit 2012 toegankelijker gemaakt aan de hand van tekeningen. Door de overzichtelijke presentatie en het gebruik van eenduidige symbolen en afkortingen zult u de gezochte informatie snel vinden.

De integrale herziening is nodig geweest vanwege de inwerkingtreding van Bouwbesluit 2012. Tegelijkertijd is in het boek een verdiepingsslag gemaakt met het toevoegen van praktijkgerichte aandachtspunten bij de tekeningen. Aannemers, projectontwikkelaars, architecten, bouwbedrijven en woningbouwcorporaties, maar ook de brandweer en afdelingen Bouw en Woningtoezicht bij gemeenten hebben met dit boek een praktisch hulpmiddel in handen.

Het boek is te bestellen bij Sdu Uitgevers (www.omgevingindepraktijk.nl) en is vanaf half december 2012 beschikbaar. Auteurs van deze publicatie zijn: ing. Daphne Hellendoorn, dr. ir. Rien van Overveld (Van Overveld Bouwbesluit Advies), ing. Lieuwe de Witte en ing. Johan van der Graaf.

Voor meer informatie:

ing. Johan van der Graaf
Nieman Raadgevende Ingenieurs
(j.vandergraaf@nieman.nl)

verankerd. Betonrot is het andere sluipende probleem in de bestaande woningvoorraad. Daarvoor zijn meerdere oorzaken aan te wijzen, zoals een te geringe of poreuze betondekking, een te hoog chloridegehalte, of scheurtjes in het beton. Een degelijke oplossing is het rondom vrij hakken van het verroeste wapeningsstaal, waarna het staal wordt behandeld en het beton weer aangeheeld. Ebberink riep de aanwezigen in de zaal op om de conditie van bestaande (verouderde) gevels en balkons goed te monitoren. Daardoor kunnen op tijd maatregelen worden getroffen, die minder kostbaar zijn dan de totale vernieuwing van deze bouwdelen.

Consistente aanpak

Ir. Ruud van Herpen, technisch directeur van Nieman, integreerde de input van voorgaande sessies in een krachtige stellingname: 'We hebben interessante ontwikkelingen gehoord over alle nieuwe vrijheden in het Bouwbesluit, uiteenlopende renovatietechnieken, pragmatische keuzes die we kunnen maken. Het gevaar loert natuurlijk dat we gaan lopen shoppen tussen alle mogelijkheden, eisen en kwaliteitsniveaus. Een beetje van zus en een beetje van zo. Mijn stelling is dat we die verleiding moeten weerstaan. Ik zie liever een consistente aanpak op een lager kwaliteitsniveau dan een bonte verzameling maatregelen zonder samenhang.' Hij laat een voorbeeld zien van een bestaande galerijflat die met een paar extra woonlagen wordt opgetopt. De opdrachtgever had voor ogen om de nieuwe woonlagen te voorzien van de nieuwste duurzame energietechniek, en de rest daaronder nauwelijks aan te pakken. Zij dreigden daarmee af te koersen op een problematisch totaalresultaat. Oud en nieuw hadden functioneel, energetisch en bouwfysisch niets met elkaar te maken en konden elkaar niet versterken. 'Zo'n aanpak is gewoon niet zinvol. Ik had liever gezien dat de eigenaar koos voor de quick wins en een paar robuuste no regret maatregelen voor het hele gebouw, die zowel tegemoet komen aan publiekrechtelijke eisen als aan private wensen van bewoners.' In zijn ogen begint een juiste aanpak met een zorgvuldige opname van de nulsituatie, waarna de gebouweigenaar een principiële keuze maakt voor één van de drie kwaliteitsniveaus in het Bouwbesluit.

Perspectief bewoner

Gast spreker prof. dr. ir. Anke van Hal was om privéredenen verhinderd, maar Nieman was erin geslaagd haar bijdrage vooraf op video op te nemen en aan de zaal te tonen. Haar hoofdboodschap is

Anke van Hal

dat we niet alleen als techneut naar de bestaande woningvoorraad moeten kijken, maar ook vanuit het perspectief van bewoners te denken. 'Waar ik me bijvoorbeeld over verbaas is dat de almaar stijgende energiekosten nog steeds nauwelijks doordringen tot de politiek. Het haalt de kranten niet, maar netbeheerder Liander heeft dit jaar al tienduizend huishoudens van gas en/of water afgesloten omdat zij hun rekening niet meer konden betalen. In Frankrijk en Engeland zien ze "fuel poverty" zelfs als een nieuwe vorm van armoede.' Zij is daarom niet erg te spreken over het breed gedragen idee om bij renovaties te volstaan met een paar energielabelstapjes omhoog: 'Ik bedoel, dat levert weinig op, en wanneer doe je die grote stap dan?' Zij pleit daarom voor radicaal nieuwe methoden om bestaande woningen te renoveren, met innovatieve technieken en prefab energiemaatregelen die als een soort aanbouwtjes of modules aan woningen worden toegevoegd. Maar ook nieuwe vormen van samenwerking, waarin installateurs, corporaties, aannemers en anderen consortia vormen om hun krachten te bundelen. Het Programma Slim & Snel stimuleert deze aanpak van de markt. Anke van Hal benadrukt dat we bij renovatie moeten zoeken naar win-winsituaties tussen techniek en bewonerswensen. 'Het naisoleren van gevels laat de meeste bewoners volkomen koud. Maar als je hen daardoor een lekker brede vensterbank kunt beloven, dan vinden ze het opeens leuk. Zo staan ze ook onverschillig tegenover een nieuwe CV-kast met een HRe ketel, maar als hij meteen fungeert als schoenenkast dan gaan ze erin mee.'

Verrassend slotakkoord

Toen Harm Valk de Kennisdag af wilde sluiten, namen de gebeurtenissen nog een verrassende wending. Drs. Willem Englebort, directeur van de SKW Certificatie B.V., kwam hoogstpersoonlijk het toneel op met een cadeau voor de Nieman Groep. 'We weten allemaal dat weinig gebouwen in

Nederland aan het Bouwbesluit voldoen. Een recente ontwikkeling is dat de overheid het toezicht wil intensiveren door een beroep te doen op private vormen van bouwplantoetsing en toezicht op de bouwplaats. Dat kan uiteraard alleen in handen worden gelegd van gecertificeerde ingenieursbureaus. Ik heb daarom de eer om Nieman als eerste in Nederland het certificaat te overhandigen voor private bouwplantoetsingen en een samenwerkingsverband om BRL 5006 te implementeren.' Onder luid applaus namen de heren Van den Engel en De Jong namens Nieman het certificaat in ontvangst en nodigden alle genodigden uit om het cadeau met een borrel te vieren.

Meer informatie?

Alle presentaties zijn te downloaden via www.nieman.nl

drs. W.C.M. Englebort en John van den Engel ondertekenen samenwerkingsverband om BRL 5006 te implementeren

Nieman ontvangt Managementcertificaat Bouwplantoetsingen

Tijdens de Kennisdag ontving ing. Adriaan de Jong, namens Nieman Raadgevende Ingenieurs, het hernieuwde KOMO® managementcertificaat 'Bouwplantoetsingen aan het Bouwbesluit' (BRL 5019) uit handen van de heer drs. W.C.M. Englebort, directeur van SKW Certificatie.

Als senior adviseur op het gebied van de bouwregulering is De Jong al bijna 20 jaar actief betrokken bij het toetsen van bouwplannen aan het Bouwbesluit en sinds 2004 bij toetsingen volgens BRL 5019.

In de periode tussen 2006 en 2012 is BRL 5019 'omgebouwd' naar een beoordelingsrichtlijn voor het afgeven van Managementcertificaten voor 'Bouwplantoetsingen aan het Bouwbesluit'. De BRL is door de stichting KOMO aanvaard. Zodra de Raad voor Accreditatie een goedkeurend oordeel heeft uitgesproken over de BRL kan er een KOMO certificaat worden afgegeven.

Toezicht op de bouw volgens BRL 5006

In aansluiting op de BRL 5019 werkt SKW Certificatie ook aan de ontwikkeling van een KOMO® managementcertificaat voor het Toezicht op de Bouw (BRL 5006). Recent is de kritiekperiode voor deze BRL 5006 afgesloten. Binnenkort zullen de reacties worden besproken in het Gezamenlijk College van Deskundigen. Tijdens de Kennisdag heeft ing. John van den Engel, directeur van Nieman Raadgevende Ingenieurs samen met drs. W.C.M. Englebort een intentieverklaring ondertekend om, zodra BRL 5006 in het gezamenlijk College van Deskundigen is vastgesteld, te starten met het

certificeringstraject om ook volgens BRL 5006 gecertificeerd te kunnen worden.

Privaat wat kan, publiek wat moet – Nieman is er klaar voor!

Nieman Raadgevende Ingenieurs is klaar om invulling te geven aan het motto van de commissie Dekker: "Privaat wat kan, publiek wat moet".

Steeds meer gemeenten beginnen de voordelen van deze ontwikkelingen in te zien en zijn bereid korting te geven op de leges voor de aanvraag omgevingsvergunning; zie <http://www.rowiq.nl/> legeskorting. Nieman Raadgevende Ingenieurs ondersteunt u graag bij het overleg met de gemeente over de mogelijkheden die bouwplantoetsingen volgens BRL 5019 biedt in relatie met concrete aanvragen voor projecten.

Voor meer informatie:

ing. Adriaan de Jong,
Nieman Raadgevende Ingenieurs Eindhoven
(a.de.jong@nieman.nl)

drs. W.C.M. Englebort overhandigt certificaat BRL 5019 aan Adriaan de Jong

NIEUWS

Nieuwe Fellow Fire Safety Engineering aan de TU/e

Op 1 september 2012 is Ruud van Herpen, technisch directeur van Nieman Raadgevende Ingenieurs, benoemd tot Fellow Fire Safety Engineering (FSE) aan de faculteit Bouwkunde van de Technische Universiteit Eindhoven. Als Fellow FSE ondersteunt en promoot hij het onderzoek en onderwijs op het gebied van Fire Safety Engineering, binnen de leerstoel gebouwinstallaties, onder leiding van Prof. Wim Zeiler in de vakgroep Building Physics and Services (BPS).

Ruud van Herpen is afgestudeerd als civiel ingenieur aan de TU Delft (1987) en ruim 10 jaar werkzaam bij Nieman Raadgevende Ingenieurs B.V. Hij is vanuit de bouwfysica naar het vakgebied Brandveiligheid en Fire Safety Engineering opgeschoven. Inmiddels heeft hij al bijna 20 jaar ervaring als adviseur in FSE. In zijn visie gaat het in FSE veelal om dezelfde fysieke aspecten en processen als in bouwfysica, alleen dan beschouwd onder brandcondities. In FSE zijn zowel bouwtechnische als installatietechnische componenten aanwezig; het vakgebied FSE sluit wat dat betreft naadloos aan als specialisatie binnen de faculteit Bouwkunde.

De essentie van FSE is om bouwtechnische, installatietechnische en organisatorische componenten integraal, in onderlinge samenhang te beschouwen. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is hoe die verschillende componenten in een projectspecifieke, risicogerichte benadering ten opzichte van elkaar moeten worden gewaardeerd. Daarnaast is het van belang om toetsbare doelvoorschriften te hanteren, die aansluiten op de impliciete doelen van de publiekrechtelijke regelgeving. Dit zijn twee belangrijke speerpunten voor de Fellow FSE.

Meepraten met de Fellow FSE over onderzoek en onderwijs Fire Safety Engineering aan de TU/e? Dat kan! Mail uw opmerkingen en vraagstellingen naar fellowFSE@nieman.nl.

Hoe betrouwbaar is sprinklerbeveiliging in vergelijking met bouwkundige compartimentering? Het spanningsveld tussen bouwkundige en installatietechnische maatregelen is bij uitstek een discussie die binnen de vakgroep BPS valt.

De Nieman Groep wenst u prettige kerstdagen en een voorspoedig 2013

WWW.NIEMAN.NL
INFO@NIEMAN.NL

Milieuprestatie Gebouwen verplicht!

Per 1 januari 2013 levert u een materiaal milieuprestatiecoëfficiënt (MPC)-berekening mee bij elke aanvraag van een omgevingsvergunning voor woningen en kantoren groter dan 100 m². Vanaf dat moment wordt namelijk afdeling 5.2 van Bouwbesluit 2012 aangestuurd.

Voor deze milieuprestatieberekening moet gebruik gemaakt worden van de Bepalingsmethode Milieuprestatie Gebouwen en GWW-werken en de bijbehorende Nationale Database, ontwikkeld door Stichting Bouwkwiteit (SKB).

Doel van dit milieuvoorschrift uit het Bouwbesluit is om schadelijke milieueffecten van het materiaalgebruik van woningen, woongebouwen en kantoren te beperken.

Nieman Raadgevende Ingenieurs heeft in de afgelopen jaren voor een groot aantal projecten de milieuprestatie van gebouwen inzichtelijk gemaakt. Naast een complete milieuprestatieberekening ondersteunen we ook ontwerpteams bij de materiaalkeuze van een specifiek onderdeel van een ontwerp. Onze praktische kennis van de bouw vormt daarbij het uitgangspunt.

Voor meer informatie

ing. Martin Dunnink,
Nieman Raadgevende Ingenieurs Zwolle
(m.dunnink@nieman.nl)

Nieman Juridisch Advies van start

Op 1 november 2012 is onze afdeling Nieman Juridisch Advies van start gegaan. Wij willen u met deze afdeling van dienst zijn bij vraagstukken op het snijvlak van de techniek en het juridisch gebied. Juridisch advies is daarmee een logische aanvulling op onze vertrouwde technisch-inhoudelijke advisering.

Waarom Nieman Juridisch Advies? U heeft te maken met een breder juridisch kader dan alleen het Bouwbesluit. Denk aan bestemmingsplan-procedures, maar ook aan handhavingzaken

waar u als gemeente of gebouweigenaar tegenaan loopt. Daarnaast hebben wij regelmatig te maken met schadeonderzoeken waarin wij vanuit onze technische kennis adviseren. Vaak gaan dergelijke

onderzoeken gepaard met een juridische component, zoals bijvoorbeeld een aansprakelijkheidsstelling. Ook op dat gebied kunnen wij u van dienst zijn.

In de vorige editie van Nieman Nieuws heeft u kunnen lezen dat Jacco Huijzer zijn rechtenstudie heeft afgerond en nu door het leven gaat als 'mr. ing.' (meester ingenieur). Deze bijzondere combinatie van zijn bouwkundige en juridische opleiding weerspiegelt het unieke karakter van onze juridische afdeling. Nieman Juridisch Advies is geen advocatenkantoor; wij willen vooral praktisch blijven. De kracht van ons verhaal is de combinatie van de juridische en technische componenten in één advies. Wij combineren de technische 'ins en outs' van uw vraagstuk met kennis over uw rechten en plichten als het gaat om bijvoorbeeld een vergunningsprocedure of handhavingzaak. De adviezen worden uitgebracht onder verantwoordelijkheid van mr. ing. Jacco Huijzer, ing. Johan van der Graaf en ing. Adriaan de Jong. John van den Engel is manager van de afdeling en verantwoordelijk MT-lid.

Voor meer informatie:

mr. ing. Jacco Huijzer
Nieman Raadgevende Ingenieurs Rijswijk
(juridischadvies@nieman.nl)

Het team van Nieman Juridisch Advies. V.l.n.r.: Adriaan de Jong, Jacco Huijzer en Johan van der Graaf.

NOTEER VAST
IN UW AGENDA

ONZE VOLGENDE
KENNISDAG IS OP
DONDERDAG
10 OKTOBER 2013

Cursusoverzicht

Datum	Cursus	Docent(en)	Locatie
9 en 10 januari 2013	Bouwbesluit 2012, brandveiligheid	Danny Ruytenbeek / Reinold vd Garde e.a.	Vught
22 en 23 januari 2013	Transformatie bestaand gebouw naar woningen	Cor Ruiters / Peter Smits / Henk Koekoek e.a.	Vught
29 januari 2013	Duurzaam en Energieneutraal Bouwen materialen, constructies, installaties; nieuwbouw	Harry Nieman	Baarn
5 februari 2013	Duurzaam en Energieneutraal Bouwen, materialen, constructies en installaties; renovatie	Harry Nieman	Nieuwegein
6 februari 2013	Bouwbesluit 2012, wijzigingen per 1 januari 2013	Johan vd Graaf, e.a.	Baarn
5 en 6 maart 2013	Transformatie bestaand gebouw naar woningen	Cor Ruiters / Peter Smits / Henk Koekoek e.a.	Baarn
13 en 14 maart 2013	Bouwbesluit in de Praktijk	Harry Nieman e.a.	Utrecht
19 maart 2013	Bouwen, slopen en onderhoud	Peter Kuindersma e.a.	Utrecht
21 maart 2013	Luchtdicht Bouwen	Dennis Strijards	Rotterdam
27 en 28 maart 2013	Bouwbesluit 2012, brandveiligheid	Danny Ruytenbeek / Lieuwe de Witte / Reinold vd Garde, e.a.	Utrecht

Voor meer informatie of inschrijving: telefoon 030 - 241 12 27 - e-mail info@bouwforum.nl - internet www.bouwforum.nl

